

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

Nr.
Į 2022-08-26 Nr. D8(E)-4467

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 14, 17, 18, 24, 27, 28, 34, 35, 39, 47, 55 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo ir papildymo 10¹ straipsniu ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 11, 16, 261 straipsnių įstatymų projektus, teikia dėl jų šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 14, 17, 18, 24, 27, 28, 34, 35, 39, 47, 55 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo ir papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektu keičiamo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – įstatymas) 10¹ straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, kad statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politiką pagal šiame įstatyme nustatytą kompetenciją įgyvendina viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra, o 2 dalyje išvardytos minėtai viešajai įstaigai pavedamos atlikti funkcijos, tarp kurių yra ir viešojo administravimo požymių turinčių funkcijų (pvz., 2 dalies 3, 4, 10 ir 11 punktai).

Atkreipiame dėmesį į 2022 m. sausio 29 d. įsigaliojusius Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 1 dalies pakeitimus, kuriais nustatyta, kad viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, *viešojo administravimo įgaliojimai gali būti suteikti įstatymu*, tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, *kai tame teisės akte nurodomi konkretūs viešojo administravimo įgaliojimai, o sprendimą dėl viešosios įstaigos, kuriai šie viešojo administravimo įgaliojimai bus suteikti, pavedama priimti Vyriausybei*.

Atsižvelgdami į tai, siūlytume įvertinti įstatymo 10¹ straipsnio, kuriame reglamentuojami viešajai įstaigai Statybos sektoriaus vystymo agentūrai pavedamos naujos funkcijos (įskaitant ir viešojo administravimo funkcijas), atitiktį Viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 1 dalies nuostatomis ir jį patikslinti (vietoj konkrečios viešosios įstaigos įvardijimo galėtų būti vartojama abstraktesnė formuluotė „Vyriausybės įgaliota įstaiga“). Atsižvelgus į minėtą pastabą, turėtų būti patikslintos ir kitos šiuo metu galiojančio Statybos įstatymo nuostatos, kuriose yra minima viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra.

Taip pat atkreipiame dėmesį į Viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 2 punktą, kuriame nustatyta, kad viešosioms įstaigoms gali būti suteikiami įgaliojimai atlikti viešojo administravimo funkcijas tik šio įstatymo 6 straipsnio 2, 3 ir 4 punktuose nustatytoje viešojo administravimo srityse, kai tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su viešosios įstaigos veiklos tikslais ir *kai nėra valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti*.

Atsižvelgdami į tai, siūlytume papildyti aiškinamąjį raštą informacija, pagrindžiančia siūlomų sprendimų atitiktį minėtai Viešojo administravimo įstatymo nuostatai.

2. Įstatymo 10¹ straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodyta, kad viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra kuria, tvarko ir teikia su statybos skaitmeninimu, kitų šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose jai pavestų funkcijų atlikimu susijusius duomenis, klasifikatorius, informaciją, jų tvarkymo priemones ir paslaugas, *užtikrina šių priemonių ir paslaugų tinkamą funkcionavimą ir plėtrą*.

Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495, 12 punkte įtvirtintas siekis, kad viešojo sektoriaus įstaigų kompetenciją (funkcijas) nustatančiuose teisės aktuose jų funkcijos būtų dėstomos kaip konkreti priskirta veikla. Tai reiškia, kad formuluojant viešojo sektoriaus įstaigų funkcijas turi būti vengiama abstraktaus pobūdžio žodžių ar formuluočių („užtikrina“ ir pan.), kad iš formuluočių būtų aiškus (ar nuspėjamas) funkcijos atlikimo rezultatas.

Atsižvelgdami į tai, siūlytume sukonkretinti įstatymo 10¹ straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytą viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros funkcijos formuluotę atsisakant konkretaus rezultato nerodančio žodžio „užtikrina“ ir keičiant jį konkretesne formuluote, kuri atskleistų funkcijos turinį ir rezultatą.

3. Įstatymo 17 straipsniu siūloma statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovams suteikti teisę tvirtinti deklaraciją apie statinio statybos užbaigimą ar pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad siūlomais pakeitimais yra didinamas deklaracijas apie statinio užbaigimą ar pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių tvirtinančių subjektų skaičius (šiuo metu deklaraciją apie statinio statybos užbaigimą ar pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo

esminių statinio projekto sprendinių tvirtina statinio (dalies) ekspertizės rangovai, kuriems ši funkcija buvo perduota iš Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos), taip didinant minėtų paslaugų pasiūlą.

Atkreipiame dėmesį, kad deklaracijos apie statinio statybos užbaigimą ar pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių tvirtinimas laikytinas administracinėmis paslaugomis pagal Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 ir 2 punktus (t. y. viena iš viešojo administravimo sričių). Tame pačiame straipsnyje nustatyta, kad *administracines paslaugas teikia tik viešojo administravimo subjektai* (straipsnio 2 dalis) ir *apibrėžtos administracines paslaugas teikiančių viešojo administravimo subjektų pareigos sudaryti savo teikiamų administracinių paslaugų sąrašą, patvirtinti administracinių paslaugų teikimo aprašymus ir juos paskelbti Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinėje sistemoje, taip pat nustatyti teikiamos administracinės paslaugos kokybės reikalavimus ar rodiklius, vertinti administracinės paslaugos kokybę* (straipsnio 2–4 dalys).

Remiantis Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 20 dalies, 4 straipsnio ir 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis, privatiems asmenims (statinio (dalies) ekspertizės rangovams ir statinio projekto (dalies) ekspertizės rangovams), neturėtų būti suteikiami viešojo administravimo įgaliojimai, įskaitant ir įgaliojimus teikti administracines paslaugas. Administracinių paslaugų teikimą pavedant privatiems asmenims yra kuriama Viešojo administravimo įstatymo nuostatų neatitinkanti praktika, kuri darys įtaką administracinių paslaugų kokybei ir atitinkamai administracinių paslaugų gavėjų pasitenkinimui jomis. Neaišku, kaip bus užtikrinama administracinių paslaugų kokybė, jeigu jos teikėjams nebus taikomos Viešojo administravimo įstatymo nuostatos dėl administracinių paslaugų kokybės vertinimo, kokybės reikalavimų ar rodiklių teikiamoms administracinėms paslaugoms nustatymo, administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo, tvirtinimo ir skelbimo.

Taip pat manome, kad deklaracijų apie statinio statybos užbaigimą ar pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių tvirtinimo, kaip sudedamosios statybos valstybinės priežiūros, kuri pagal savo esmę ir prigimtį yra būdinga valstybei veikla, dalies perdavimas privatiems asmenims, kurių pagrindinis veiklos tikslas yra pelno siekimas, galimai lems sumažėjusį statybos valstybinės priežiūros efektyvumą ir visuomenės saugumą.

Nepaisant to, kad deklaracijos apie statinio užbaigimą ir pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių tvirtinimo paslaugų teikėjas yra pasikeitęs, Lietuvos viešųjų ir administracinių paslaugų katalogo informacinėje sistemoje (PASIS) informacija apie šias paslaugas nėra atnaujinta (jos į Pasis yra įtrauktos kaip Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos administracinės paslaugos), nes privatus asmenys neturi pareigos teikti informacijos į Pasis.

4. Įstatymo 27 straipsnio 9¹ dalyje nurodyta, kad jei tikrindama statinio projektą savivaldybės administracija nustato kitos statinio paskirties, nei nurodyta statinio projekte, požymių, ji *gali kreiptis* į Regioninę architektūros tarybą su prašymu įvertinti, ar statinio projektas atitinka šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimą.

Nėra aišku, kodėl, nustačius kitos statinio paskirties, nei nurodyta statinio projekte, požymius, tikrinančiam subjektui nustatoma reagavimo diskrecija, nes pagal pateiktą formuluotę sprendina, kad, net ir nustačius neatitikimų, šis subjektas gali nesikreipti į Regioninę architektūros tarybą.

Manytume, kad toks siūlomas reguliavimas neatitinka Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nustatytų veiklos objektyvumo ir skaidrumo principų.

5. Atkreiptinas dėmesys, kad 2023 m. balandžio 1 d. įsigalios Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymu Nr. XIV-1268 nauja redakcija išdėstytas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (toliau – naujos redakcijos VSI), kuriame bus įtvirtintas kokybiškai naujas vietos savivaldos modelis.

Pagal naujos redakcijos VSI 3 straipsnio 3 dalį, savivaldybės vykdomoji institucija yra meras, o savivaldybės administracijos direktorius yra tik įstaigos – savivaldybės administracijos – vadovas (VSI 34 straipsnio 1 dalis), atskaitingas savivaldybės merui.

Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatyta savivaldybės administracijos direktoriaus, kaip savivaldybės vykdomosios institucijos, kompetencija.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, ir į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1268 2 straipsnio 3 dalį, nustatančią pareigą Vyriausybei iki 2022 m. spalio 31 d. pateikti Lietuvos Respublikos Seimui įstatymų, susijusių su šio įstatymo priėmimu, projektus, siūlome sistemiškai įvertinti Statybos įstatymo nuostatas, reglamentuojančias savivaldybės vykdomosios institucijos kompetenciją, ir atitinkamai jas pakeisti, atsižvelgus į naujos redakcijos VSI.

Vidaus reikalų viceministrė

Sigita Ščajevienė